ՔՍԱՆԵՒՄԷԿԵՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 1183 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 4 — ՅՈՒՆՎԱՐ — 1872

ԳԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղր.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 ղր.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 30 փր.
Յայտարարութեանց ամէն մէկ տողին համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կ'ըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԻՏԵԼԻՔ

Ամէն գրուած յղողաց հանրածանօթ խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրիս վերաբերեալ ամէն կարգ թղթակցութիւն խմբագրին —Տնօրէնին պէտք է ուղղել, Կ. Պոլիս, Չէնկէլի խան, Ճամպազ գրասենեակ։
Նամակք մեծ գիրքը չստորագրուած նամակ չեն ընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 4 ՅՈՒՆՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիական լրագիրք Ազգային ժողովոյ դէպքերը 26 Դեկտ. մէջ եղածներէն աւելի բան մը, Թ. Թիէրի ըրած ներողութեան ատենաբանութիւնը կը բերեն, որոյ մէջ խնդրոյն ամանակին մասին վրայ ըրած նորոգում՝ բայց եւ երկրորդ խօսքերուն ակնարկութիւններէն եւս գոր չէինք կրնար մեր այս անձուկ էջերուն մէջ բովանդակել, կարեւոր դիտողութիւններ ըրած է Հանրապետութեան նկատմամբ, եւ իր գիտողութիւնք մասամբ մ'անոր Հաստատութեան չափուն վրայ հիմնուած։

Աչքառուն Թ. Թիէրի ատենախօսութեան այս կարեւոր մասը՝ որուն խօսքը կը վերջացնէ։

«Այն խնդրեմ աջակողմեան եւ ձախակողմեան, կը խնդրեմ Հանրապետութեան եւ միապետական կուսակցութեանց, որ բաւական չխառնեն եւ կառավարութեան մեղադրանք չընեն ինչ կառավարած գործ մը որ պէտք չէ, եւ ոչ մէկ անգամ մը, ոչ վերը, ոչ վարը։

«Եւ հոս, Տեարք, ես միշտ խօսք համեմատ կը խօսիմ. բայց հաւատացէք ինծի, դուք որ Հանրապետութեան անկեղծ արդար փափաքն կուզէք, եւ կրնանք ըսել՝ (Ծափահարութիւն մը ձախակողմեան վրայ, եւ Հաւանութիւն աջոց վրայ)։ Փորձը պէտք է անկեղծութեամբ ընել. պէտք չէ կասկածել անոր վրայ, որ ձեռնարկած եմ մը փորձել ազգին ապագայի ազատ փափաքով։ (Շատ լաւ. շատ լաւ)։

«Այս փորձը պէտք է կրնար, անկեղծութեամբ ընել, եւ ձեր ազգային քուէներէն կը սպասեմ անոր օր մը ամենքս ալ դիտելու կուգինք։ (Շարժում կ'ըլլայ)։ Այս գործի մէջ կառավարութեան չեմ կրնար, անկեղծ մնացած եմ, եւ կուզեմ անկեղծ ըսել այս փորձը...։ (Նոր շարժումներ աջակողմեան բաժնի մը նստարանաց վրայ, եւ հաւանութիւնք ու ծափահարութիւնք ձախ կողմէն)։

«Տեարք, ես ձեզ միայն կուզեմ եւ ոչ բաժիններ (Շատ լաւ, շատ լաւ)։

«Որչափ ատեն որ անկեղծութեան խօսք ընելով ձեզ չեմ բաժներ, ընդհանուր կը միացնեմ։ (Շատ լաւ, շատ լաւ)։

«Իսկ ինձ համար կուզեմ որ այս փորձին յաջողութիւնը կուզեն, եւ փառք ինձ որ բոլոր ժողովին ազգայն կը յիշեմ. բայց միանգամայն անանց կուզեմ, որ Հանրապետութեան վրայ չափաւորակ հոս ունիմ, եւ եա ալ ատենէ կարգէն ես (Շարժում)։ Կը խնդրեմ անոնցմէ, յանուն իրենց ծանօթ ըղձանաց, իրենց սրտին խոր ընձեռնած որ Հանրապետութեան ներքին անձն առեղ տալու փորձին գնեն.

կարդալեմ զանոնք որ ամէն նախնեաց եւ անկեղծութեան մարմինական վրայ կը խօսին պատճառաւ ժողովուրդը կողոպտեմ որ բաղդաւոր կլխառութեան բռածին պէտք չըլլան, որ ժողովուրդը շարժողութիւն ունին՝ անհաւատ որերն ներ ապառ ունի, գոյն չնաց ժողովրդեան դէմ զործածելու, եւ ոչ ժողովուրդը կը կարծէ թէ մեք ասոր դէմ կը գործածենք։ (Ջերմ հաւանութիւն)։

«Թէ նմանք բանաստեղծական իրականութեան որ բաղձանքներն չզանուխ կը պատրաստէ. միայնք ինձ հետ եւ ժողովրդեան հետ փառաւորեց այ իրենց ազգը՝ որ դիւր հանելու համար կը յոյժ աղբիւր, կառավարել միայն՝ որ իրենց ազգապետութիւնը սիրել եւ գործադրել (Շատ լաւ, շատ լաւ)։

«Ըսէք մեր թէ ասոր պէտք չէ որ բառ կամ վճռական բաղխում. պէտք չէ որ հոգատար վրայ ծանրաբեռնել փորձելով միայն մէկ մինչեւ վերջ միջոցի վրայ ծանրանալ, եւ խնամքին անկում բառ սրբագրութեան։

«Ըսէք մեր թէ Հայրենասիրութիւնը բառ մ'է, զոր կուսակցութիւնք կրնան խորհել. Հայրենասէր բաղձկէլ, բայց ազատ ժողովրդեան մը համար ալ իր նման անի. պէտք է որ ատեն աւելի ժողովուրդ բնակիչը, որ դիմադրութիւն կարողութիւն անի, երկար կենաց սառ ժամանակ թէ կինայ վերցնել, եւ ոչ թէ օրէնք ստացուածոց վրայ, բանական Հանրապետութեան փոխանակ բառ ազգին վրձանուած թէ Հարստութիւն է։

«Ոչ, պէտք չէ որ Հարկադրանութեան խոր միայն վճռէ. պէտք է որ աստիճան Հարստութեան ամէնքեալ արդարութեան վրայ հիմնուի։ (Շատ լաւ, շատ լաւ)։

Այս խօսքերովս կը խնդրեմ ձեզմէ որ եկամուտ վրայ ընդհանուր տուրքը սերմնէք, եւ կարգադրել որ վերջնէք։

«Ի՞նչ դիմեմ որ մեծ ազգի մասին պիտի մեծնայ, բայց կարողէմ ձեզ որ խօսա մեծ ազգին մասին մեծնէք։ Այսօր ասոր աւելի բանիք կրնէք Հանրապետութեան, զոր հավատալ բաւել։ (Շատ լաւ)։

«Հոս կը դարբնուեմ խօսքս, ժամ առ ժամ ինքնայի ձեռքէ հեռու կըլլար կինայի եկամուտ արդար դէմ ազնուական տուրքեր զոր ատ ձեզ, որք յառաջ բերուած ամբողջական հարկէն խոստովանել, միջոց կը մտածակարանն ձեզ կինայի զոր ատ ձեզ, թէ Հարկին ամբողջականութիւնը հոն չէ, բայց մեր յառաջիկայ վճռականութեան նկատմամբ վրայ կախեալ կ'արժե։

«Այսօր բառական կը հաստատեմ միայն յանուն կառավարութեան եւ ամենագոյն յանձնելով մեր ձեր հանդերձեալ եկամուտին վրայ առաջարկուած տուրքը։» (Երկար ծափահարութիւնք)։

Վերջին պատերազմին ժամանակ Գաղղիոյ մէջ կատարուած անձնատրութիւնները քննող ատեանն իր պաշտօնը վերջը պիտի թողու, բայց կը տեսնէ Այս միջոցին Մեցի անձնատուութեան դրութիւնները քննելու կոչուած է, որը ամենէն ստուար եւ կարեւոր ծրագիր կը կազմէ։

Հաղէն մարաջախտին վարմունքն երկու օրէ ի վեր ունի կրնէ Բօթեի լրագիրը։ Այս մասին կ'ըսէ այն որէն որ մարաջախտը պատերազմական դրութեան վերին հրամանատարութեան իր վրայ առաւ, եւ մեծ զօրութեան ունէր ձեռքին տակ, զաղ եւ եռանդալից զօրք։ Երկրորդն ալ մեղադրելի է կառավարութեան օրով բռնած ընթացքը կը բովանդակէ։

Յաւելին շրջանին մէջ յօրս հանգամանք առաւ, որք մեծ կարեւոր պատճառներն թերևս եւ որոնք եւս պատրաստ էր անհրաժեշտ պայմանաւ ձեռքը պատուելով արձակ դաշն ենէր Ճակատամարտ եղածն առաջին է 1870 օգոստ. 14ին Փօրնիի քով արտաքին Ալի օգոստոսի յարձակում մ'ըրաւ, ասոր յարձակում մը եւ մարաջախտն ալ խոստովանած Ֆրանսիոյ յառաջացածին կատարումը չորցնելու, որք Գաղղիացւոց խիստ մեծասակար յօժարեալ յաղթում մ'էին։

Երկրորդ Ճակատամարտն է Երավըլօթն, որ օգոստ. 16ին տրուեցաւ, հապարայուեցան բոլոր տարածութեան եւ Գաղղիացւոց համար փառաւոր եղաւ, բայց կը հաստատեն թէ Վիճակին արդիւնք մ'ունենալու համար պէտք էր հետեւեալ օրը նորէն սկսիլ. եւ այս ալ շատ դիւրին էր, որովհետեւ Գաղղիացի ընտիր գօրագունդեր ունէին, որք ատեն որը պատերազմի խառնուած չէին, եւ շատ հաւանականաբար յաջողութիւնք կրնային յաղթել Այս գործողութեան մէջ կրակն, մեծ սխալ մը կայ, որոյ պատճառն անծանօթ է եւ անբացատրելի։ Այսօր տեղեկագրեր կը հաստատեն թէ Գաղղիական զօրքերը յի էին եւ առնելով, օգոստ. 17ին որը նորէն պատերազմիլ կուզէին, եւ պատերազմելու համար պէտք եղած ամէն պաշար եւ ռազմամթերք ունէին, թէ եւ ասոր հակառակն բռնեցաւ։

Օգոստ. 18ին Սէն-Բրիվայի ճակատամարտը տրուեցաւ, որուն մարաջախտն անձամբ ներկայ չէր։ Թերեւս մեծն այն օրը թերեւ մեծ առաւելութիւն ունէր, զոր աւելի օրը չկրնար կինար ունենալ։ Վերջապէս վերջին Ճակատամարտն է Սէրվիննիի, որ օգոստ. 31ին տրուեցաւ։

Կը հաստատեն թէ այն ատենին (օգոստ.) անոնք վրայ բացմանելի անձինքի տեղեկութիւնք կան, որ մարաջախտին առած տեղեկութիւնները ասոր կը հանեն, եւ անոր սխալները կը հաստատեն։

Ցորեն մէջ գրեց ստորագրուած է թէ խնդրոյն բաղսակի ծանրութեանը եւ Գաղղիոյ հանդէպ ունեցած ատտահեղի հետեւանաց պատճառաւ, Մեցի անձնատուութեան վրայ քննիչ ատեանին տալիք որոշման դիտողութիւնները հրատարակութեան պիտի տրուին։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիէննա 11 յունվ.

Արքունեաց պարահանդէսը խիստ պայծառ եղաւ։ Ցոյց տէրութեանց պեսպաններն, Պետութեան բարձրաստիճան պաշտօնեաները, ազնուականք եւ ընկերութեան ընտիր մասն այս հրաշալի տօնին ներկայ էին։

Վիէննա 12 յունվ.

Կ'ըսէ տարապ՝ Վրեգիկէոյ մէջ Այնտարո—Հունգարական դեսպան էլ Լուսօլի կոմսը Բօ Դրան քով գեսպանութեան անուանուեցաւ։

Բերլին գեսպանական փոփոխութիւնք ալ կ'սպասուին։

Վիէննա 12 յունվ.

Եղիսաբեթեան խորհրդարանին կողմէ կայսեր գահախօսութեան պատասխան տրուած ուղերձը կ'ատուգէ երկու խորհրդարանաց մէջ կեցած համերաշխութիւն եւ պաշտօնէութեան վրայ անոնց ունեցած վստահութիւնը։

Հռոմ 11 յունվ.

Արեւելեան Գանքան՝ որ 50 միլիոն դրամագլուխ ունի, վերջնական կերպիւ կազմուեցաւ։

Վեց գործակալութիւն սիրոյ ամենայն ժողովրդեան դիմաւոր ատեւարական քաղաքաց մէջ։

Փարիզ 11 յունվ.

Անդամ արժէքներու վրայ տուրք դնելու առաջարկութեան վճռարանութիւնն ընդունեցաւ։

Ազգային ժողովը նախնական նիւթոց վրայ առաջարկուած տուրք վճռաբանութեան կ'զբաղի։

Լոնտոն 12 յունվ.

Ընկերութիւն մը կառաջարկէ նոր հեռագրական գծերու մը ընթանալ ծովուն մէջ Նոր գետէն մինչեւ Նիւ—Եօրք։

Փարիզ 12 յունվ.

Վերջին ընտրութեանց մէջ գորաց ընտրեալ ամեն սեղ հանրապետականներ նախաստադ եղան։

Կայսերական Քունսուլութեան անկեղծ մեծ մասը նախնական նիւթոց վրայ տուրք դնելու առաջարկութեան դէմ էին, որոյ վրայ վճռականութիւնը կը յապաղէ այդ ատենին ժողովոյ մէջ։

Փարիզ 12 յունվ.

Գ. Բուլէ — Քէրթիէ նախնական նիւթոց վրայ տուրք դնել ծրագրի մը ներկայացուց, որոյ մէջ Կ. Պոլսոյ առաւօտեան վերաբերեալ նիւթերն առանց են։

Բորդ. 80 Փր. 100 քիլօ. բամպակ հանած մէջ, 4 Փր. 100 քիլօն։

քամիսակ հաճախն գտնուած 35-40 Փր. 100 քիլօն. մետաքս անմաքուր 9,25—12 Փր. 100 քիլօն. մետաքս մանուած 11—13 Փր. 100 քիլօն. խոզակ թաց 1·50 Փր. քիլօն. խոզակ չոր 3·50 Փր. քիլօն.

Փարիզ 13 յունիս.

Նախնական ներկեց վրայ Պ. Բազէն—Բէլլէֆի որոշ ծրագիրը՝ Տրիբունալի ատեանին դատախազն եկած եւ չխոստացեալ եւս. նոյնն դատ. առաջարկած ապրանաց վրայ վճարուած մարդի ատեանը տալու դրութիւնը կընդունի.

Ժողովին մէջ քանի մ'ափակողմեան ատենադպիրք Պ. Բոյէ—Բէրթիէի ծրագրին դէմ խօսեցան.

Փարիզ 13 յունիս երեկուն.

Փրէմէր գերագոյն բանակէն արձակուեցաւ.

Պ. Էրնէս Փիքար՝ Հանրապետութեան վերջնական կերպին. հրատարակելու առաջարկութիւն մը պատրաստած էր, բայց անդրադառնալ դատաւորութեան եւ Ժողովին համախոհութեան չբաւականալով պահը.

Փարիզ 14 յունիս.

Պ. Թիէր Նախնական նիւթեց վրայ այսօր ծրագիրը պաշտպանեց եւ Գերման ու խոսք բանալու համար ազդէն Հասարակապետութեան հրաւէր կարդաց. Այս խօսքերը մեծ տպաւորութիւն ըրին Ժողովին վրայ.

Պ. Բէրթիէի ժողով. նիւթ մէջէ.

Լոնտոն 13 յունիս.

Ռուս. փոխ.	50
» փոխ 1869	58½
» » 1871	71
Անգլ. Ռօնս.	92½
Օսման	46—46½
Ֆոնտ	42½—43

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նոյեմբերեան հրամանաւ՝

Պօղոսեան տեղեկագիր (Տէֆթէրտար) Եղիա էֆէնտին Ֆիլէբէի կուսակալին անուանեցաւ.

Երզնկացի էֆէնտին առեւտրական Երկրորդ ատեանին անդամ անուանեցաւ.

Կը լսենք թէ երէկ ատենադատութեան գործողները շուկային մէջ ատենէն խանութպաններու վրայ խուզարկութիւններ ըրեր, գողնէն գտնուած դատին եւ ուրիշ գէնքեր գտած են.

Ազգային պաշտօնատան անհրաժեշտ պիտոյից համար Աւագ—Գանձապետ Պետրոսին հետ կնքած պայմանագիրներ վերջացնելու յանձնելով, նոյ հարցեր հոգալ ղեկավարութիւն մը կնքուեցաւ.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԲԵՏԱՍԵ ՍԱՐԱՖԻՆ

3 յունիս երկու շաբթի երեկոյն		54	22
4 » երեքշաբթի առաւօտ			
	բացուեցաւ	54	14
	կէս օր	54	2

Կ. Պոլիս 1 յունիս.

Ոսկեհատ մեճիտիէի արժէքը	Անգ. լիր.		40 16
Ֆրանսական	»	Ֆրան. լիր.	42,38
Պեշլիքի գինը	»	Ղր.	130.
Փոխ. 1863	»	»	325
» 1865	»	»	334.
» 1869	»	»	296.
Օսմանեան	»	Ղր.	996

ԱԶԳԱՅԻՆ

Եղիազարի աղախնոյն Գէր. Տ. Մեսրոպ Արք. Եպիսկոպոսին եւ Երուսաղէմայ միաբան Արժ. Աստուածատուր վարդապետի մէջ եղած դատը վերջանալով, Եղիազարի Հայ Մայրավանքեան ընդդիմութեան համեմատ՝ Գեր. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոսի առաջնորդական հրովարտակը Բ. Դռնէն առնուեցաւ եւ իրեն յանձնուեցաւ. Հետեւաբար ձեռնոյ Արք. Եպիսկոպոսը քանի մ'օրէն Եղիազարի պիտի մեկնի ատամ.

Յուսալի է որ նոր առաջնորդ Սրբազանին Եղիազարի մէջ ունեցած կոյս տեղ ... [illegible] ... առաջնորդ եւ նոյն ատենին վիճակին մէջ դաշնակցական վէճերը եւ գրգռութիւնները պիտի եղած էր փոփոխութեան հաշտարար ջանիւք յաջողապէս կարգադրուելով այս ինքնին ալ կը յաճախ յոյսով եւ յանդորրութեան երկու կողմին.

Ջէնէ-Պօզալ Թաղական Խորհրդոյ Նամակին Պատասխան.

(Տե. Թի. 1185)

Այժմ դարձ վիճակագրութեան տեղեկագիրը անցեալ պատմութեանը, նոյն խմբին Թաղական խորհրդոյն գիտութեամբ արձանագրութեան դասէն ամբողջ հաս կը գտնուի 'ի գլուխ թէ ո՞րպէս հաստատութեան' որպես զի կարդաց ու գրուի.

3 գեկտ. 1871 կիրակի

Առաւօտը բացուեցաւ ժամը 3 մինչեւ գիշեր Պահանջատէր Նոյեմբեր ազատ Ավետիսեան Թաղ. խորհրդոյ անդամոց մեծամասնութեան ներկայութեամբ։

Ընտրեալ ընդդէմ էր.

Ի նորաստ Թաղի այգեգնայ փառատակաց վիճակագրութեան բաշխերը՝ որ արդէն պատրաստած եւ պաշտօնապէս հրատարակուած էր լրագրոց մէջ.

Վիճակագրութեան ամփոփը 3000 հոգի էին, ուստի մեկ թիւէն սկսեալ մինչեւ 3000 թիւ ատենին թղթերու վրայ արձանագրուած էր մի եւ նոյն տեսակ թիւով վրայ.

Այն տարերեւոյ թիւերը գիտութեան ամէն եւ ծրագիրին մէջ նորոգուած Ընթերցասիրաց ընկերութեան արդէն անդամները ունին եւ թիւերէ տոմսակ մը մէջ ինքնակին.

Ժամը 8ը անցած էր՝ եկեղեցւոյ դատուխան գործողութեան եւ ապրիլ Թաղ. խորհրդոյ 3 ժամ մանէ ազդոյց վարժարանին մէկ արգէն տարուեցաւ, ուր եղեմանանի չափ ազդակից ներկայ էին.

Վիճակագրութեան մեկամասն մասնաւորները գիտակ ներկայացուցիչ արձակ 419 հոգի էին եւ որոնք կեանքով արձանագրեալ.

Այս կարգադրութիւնները ըլլալէն ետք Կարապետ էֆէնտի գահակալ խորհրդոյն կոչմանէ յայտնեց թէ՝ ահաւասիկ 419 ատենակ որոնք ծնած եւ չեն եւ անոնց 3000 թիւերը որ ծրարուած կը մնան ատուփիս մէջ. անոնց այս ատուփէն պիտի քաշուի, եւ խորհրդոյս այս մասովին գլխէն հրամեցաւ հասնոյ եւ կը յանձնէ հասարակութեան որ վիճակագրութիւնները վկայեն. Ու բնէ ետքը երկուք էֆէնտի կոմսակիր յայտնեց թէ քու անդամներ 3000 հոգի են եւ այս 3000'ին մէջէն պիտի քաշուի թիւերը եւ այն կարգով պիտի յայտարարուի.

Վարդապետեան Խաչատուր էֆէնտի ալ վիճակագրութեան ամսեր ի ձեռին անհրաժեշտ անուն կարդալ. (այս միջոցին ատուփին բերանը գոց ատեանը մասոյն վրայ կը կենար եւ գոցել ալ 5—6 տարեկան տղայ մը որ ժողովուրդը իր կողմէ ընտրեց դրաւ.) եւ յետոյ յայտնեց թէ հետ առաջին անգամ քաշուած թիւը պիտի չունի 500 արծաթ մէճիտ. Բ. քաշուած թիւը 400 մէճիտ. Գ. քաշուած թիւը 25 մէճիտ եւ այսպէս պիտի շարունակուի մինչեւ որ գրուած է։ Ներկաներ այս կարգադրութեան կերպարանքն ատենէ լաւ. Թաղ. խորհրդոյ անդամները վիճակագրութեան մասովին գլխէն հեռանալով գրուած նամակն, ընդ որս էր Թաղին ատենը եկեղեցւոյ քարոզիչ Արժ. Տ. Հմայեակ վարդապետը։

Հասարակութեան կողմանէ կոչուեցան այս 'Նկարչեան' ատեան եկաւ եւ ատուփին ձեռքն ատենեկ նստաւ վերի վրայ դարձնելով եւ ատուփը բանալով մէջէնէն մէ մեկ թուղթ, բայց Խաչատուր էֆէնտի Վարդապետեան եւ իր ձեռքն ատենեկ ատուփը երկին վերի վրայ դարձուց եւ ատուփ բանալով ձեռքը կարդաց էֆէնտի որ հոս ալ Տ. Հմայեակ վարդապետի ձեռքը ատենէ բառս էնա օրէնէ այս ատուփը. Նորին արդարութիւնն ալ ձեռքն ատու. ատուփը խառնեց եւ բաց. «Ի՞ր խնդիր Ատանեանց որ ատուփին թիւր մէջ ներկայ արտասանուի է» յայտէ 'Նկարչեան Կարապետ աղան ձեռքն ատուփ ատուփը եւ ձեռքին վրայ դնելով քաշեց եւ հոն կեցո՞ւ մանուկ աղան ձեռքն երկնցուց եւ մէջէն թուղթ մ'առաւ. Նկարչեանց աղան ձեռքէն թուղթին առաւ, բացաւ եւ կարդաց 243, որ յանձնուեց հինգ հարիւր արծաթ մէճիտ. այս թուղթը ներկայ գենութեան ատենէ ետքը' ամէնքն ալ արձանագրեցին որոց ձեռքը որ գրի եւ կար մը թուղթ կը գոչուէր, եւ այս թիւը հրապարակաւ յանձնուեցաւ ատուփին հրատարակուեցաւ, եւ Վարդապետեան Խաչատուր էֆէնտի փառաբան Թաւանչեանին (243ին) թուղթը ձեռքն առնելով փաստեցաւ բառ ու թուղթը պատեց։

Երկրորդ անգամ տղան ձեռքն 'ի ատուփ երկնցուց եւ հանած թուղթը կարդացուեցաւ. 392, որ գենութեան առնուելէ ետքը արձանագրուեցաւ եւ հրատարակուեցաւ. Բ. քաշուած թիւը 400 մէճիտ.

Տղան երրորդ թիւը հանելու միջոցին Կարապետ էֆէնտի փափագեան յանկարծ ելաւ եւ խօսքը ժողովրդեան ուղղելով ըսաւ. «Ինչ՞ էր այս այսպէս չըլլար պիտի. որ՞ոնք ալ այսպէս չէ, այլ պէտք է 3000 էն մէջէն 400 հատ հանուի» եւ այն հարիւր հատը մի առ մի կարդացուի փոխանակ անոնց անգամ ատուփէն առնուելու, այսպէս չէ ըսաւ խօսքը Մալխէ էֆէնտի մը ուղղելով. Շրմէնտպէկեան մէծամեծութիւնն ալ այսպէս չեղաւ մեկ այդ, պատասխանեց հանելէ էֆէնտի, եւ Կարապետ էֆէնտի ուղեց նորէն հարիւր ատեն հանել ատուփէն եւ ատուփնեան կարդացած «243 եւ 392» երկու թիւերը անվաւեր (նիլ) համարել. սակայն Վարդապետեան Խաչատուր էֆէնտի ատոր դէմ բողոքելով ըսաւ որ արդէն կարդացուած եւ նշանակուած թիւերը չեն կրնար նորէն 3000 էն մէջ նետուիլ. ուստի առաջին 98 ատեն եւս հանուելով ատքէ կարդացուած երկու թիւերն ալ ատուփէն կարդացուին եւ գնային յաջորդներ եւ այսպէս կարդացուած երկու թիւերն ալ երկու չկարդացուած նշանակ եւ այսպէս նոր թիւեր առաջ անցնելով. 328 թիւ եղաւ ատուփին թիւր եւ իրր թէ 500 մէճիտ յանձնուեցաւ եւ 243 թիւը յանձնուեցաւ 2 մէճիտ եւ 392 թիւը 25 մէճիտ. Այս երկրորդ հերթը փափագեան Կարապետ էֆէնտի կողմանէ առաջարկուած ատեն, մինչեւ որ ըսինք, Վարդապետեան Խաչատուր էֆէնտի բողոքեց որ 243 եւ 392 թիւերը նորէն 3000 էն մէջ չդրուին. ուստի վաւերական ընդունուեցաւ. բայց այս երկու թիւոց հարցը փոխանցելու համար նոր ժողովրդեան կողմանէ բողոք ելլելուն Թաղական խորհուրդն ալ լուռ կեցաւ, ինչը զայրանալութեան մէջի մը չըլլալու համար. Այս տղու վիճակագրութեան առարկան միջոցին ներկայ եղողներէն անանց բողոք եւ արտասանած բարեմաղթ այն ատքէ կարդացուած երկու թիւերուն արտերն 243 եւ 392 թիւերուն իրենց բաժն կարգը պահանջելով։ Վերջը երբ Թաղական խորհուրդը փափագեան Կարապետ էֆէնտի հետ խորհրդարան իջնու գպրոցին ատենականները պաշտօնակալ ծրարին նիւթը քակեց եւ տեսաւ որ 243 թիւը մէջնէր եւ դարձեր 500 մէճիտ յանձնած էր. մէկ, բայց Կարապետ էֆէնտի եւ գէջ ըրի, ինչու այսպէս աուաջարկութիւն մը ըրի ու չփափաքութիւն առի. Այս խօսքերով մեկնեցաւ.

Ամէնքը առատաբան 'ի խորհրդարան հրաւիրեցինք գինը բայց չեկաւ. ինչպէս հետեւեալ ուրիշ անդամներն ալ.

Թաղական խորհրդոյ պարտաւորութիւնն էր Ազգին եւ դպրոցին իրաւանց պաշտպան կենալ. ասոր մէ նաւոյ պարտաւորութիւն մ'ալ ունէր, այն է հնազանդութեան եւ արդարութեան հետեւողական. Ու հետ վիճակագրութեան որը ներկայ դաշնադրութեանց 'ի խորհրդարան հրաւիրեց, ամենց հետ խորհրդակցելու համար. ուստի թաղական խորհուրդ եւ հրապարակ թագեցին նշանակելով որ, 243 եւ 392 թիւերը անգամ մը կարդացուելէն ու արձանագրուելէ ետքը անվաւեր ընդունուելով 3000 ատենին մէջ չէին խառնուեր, այլ ան երկու թիւոց վրայ 98 թիւ եւս աւելցուցած էին. Կեղծանելով որ, այն երկու թիւոց վաւերական ըլլալը ընդունելէն ետքը այսօր մ'էր ատենէն կարգը փոխեր, դառնալ երկնից բաժն կարգը դրաւ եւ այնպէս ազդարարութիւն բրաւ լրագրաց մէջ.

Ահա այս 13 էն թէքրար էֆէնտիի հանձնելը առաջանց, հետեւեալ որը գինքը տեսանք եւ եզերութիւնը' ինչպէս որ հոս պատմած ենք, իրեն ալ պատմեցինք, բայց ինքը համոզուիլ չուզեց.

Ահաւասիկ, սիրելի ընթերցող, սուրանաշն գրուածքը, անաւասիկ մեր ընթացքը որ Կարապետ էֆէնտի ՏԱՏԷՐ-ՆԱԽԱԳ եւ Վարդանեան էֆէնտի ալ ԱՏԵՆԱԿԱՆ եւ ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ կը կոչէ.

Արդեօք մենք ինչ անուն տանք իրենց ընթացքին. . . թող պատասխանաւ ընթերցողը նոյն փոքր տան, վասն զի հոգա են մեր դատաւորները. մենք ազգին յանձնած պարտաւորութիւնները ինչպէս համարձակութիւն պաշտպանած ենք, պաշտպանեցինք ու պիտի պաշտպանենք, այս յանցանք է եղեր մեզի, եւ այս մեր ընթացքը առաջինութիւն եւ անվարժական էր եղեր.

Կցկիկ . . . .

Թող է մեզ. Պատ. Տէր ալ դարձեալ տասնեց երկու կողմ լսելու գիրկ կը գոտեպնդուի, բայց այժմ ձնդրած բառուցումնուն լաւ վերաձեռնուտ լինելով կը յեռանէր որ յանուն Աստուածութեան եւ իրաւանց Տէր կայծէն հարկ եղած արդար խորհրդակցութիւնները կընէք.

Մնամք անձնութ յարգանօք.

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Փ. Ատենապետ

Հովհաննէս Մէլքեան Գրիգորիս Արզման

Արտօրինակ համակին մէջ Ջէնէ-պազալի Թաղական խորհրդայ վիճակագրութեան խնդրոյն վրայ իր բարեր փաստերը ներկայացուցած եւ ընտելին ամփոփոխեցուցած է, ուստի մեկ ու զրած ինդրանաց համեմատ՝ յանուն հրավարութեան եւ իրաւանց մեր կողմէն հարկ եղած խորհրդածութիւնն ալ կը փափաքինք ատելիցել համառօտ։

1. Խորհուրդը ատենադպրութիւն մը կը ներկայացնէ մեզ գեկտ. 5 թուականաւ գրուած, բայց Հետեւեալ եւ յաջորդ օրերու անդրդիր ալ պարունակելով կազմած կարծես թէ նորէն չինուած է.

2. Խորհրդէն բրած պատմութիւնը կը հաստատէ թէ վիճակագրութեան կատարումը, ականէ եւ երկու թիւ ալ քաշուելէ ետեւ, իր անդամոց մէկուն առաջարկ առաջարկութիւն ընդունուած, գործադրութեան եղանակը փոխառած; եւ արդէն քաշուած երկու թիւերը՝ չքաշուած համարուելով՝ ուրիշ 98 թիւոց հետ խառնուած եւ նորէն վիճակագրութեան ենթարկուելով՝ առաջինը Յ. եւ երկրորդը 25 մէճիտին փոխարկուած են.

3. Թաղական խորհուրդը կը խոստովանի որ գործողութեան եղանակն եւ երկու թիւոց կարգը փոխուելուն համար ժողովրդեան կողմանէ բողոք չէ եղած, եւ ինքն ալ գայթակղութեան տեղի չտալու համար լուռ կեցած է. բայց յետոյ ժողովրդէն փոխնորդ, եւ հրացած ու երկու մէճիտէ փոխարկած 243 թիւը 500 մէճիտէ փոխարկող 328 թիւոյն տեղ անուցած է դպրոցին շահուն համար.

Այս խոստովանութիւնները թող նորէ մեզ ըսել պատասխանեան խորհուրդը, իր սխալ ընթացքին մէջ գրանուծը կը հաստատէն

Բայց մեր կարծեօք՝ նախ սխալած են՝ գործադութեան սկզբէն եռեւանձն մ՚առաջնորդութիւնն ընդունելով եւ գործադութեան եղանակը փոխելով. երկրորդ՝ սխալած են՝ ընդունուած եւ գործադրուած վերջին որոշումը չյարգելով ու նորէն փոփոխելով։

Այս սխալները գործածելու միակ բանաւոր եւ արդար միջոցն է՝ կարծենք՝ գնուած 500 մեքենային երկուքի բաժնել եւ կէսը 243 Թուրքաց, կէսն ալ 329 թուականէն ետքը Երուսաղէմի մէկն առաջին գործադութեան, միւսն ալ երկրորդ գործադութեան աշխ. գումարը յանձնած են, թէ՛ ազգային եւ թէ՛ պետական խորհրդոյն եւ վճռական յանձնաժողովին սխալներուն գործադութեան եղանակը փոխուած, եւ առաջին իրրեւ ալիքն եւ ժողովոյ համարձեռք նորէն վճռականութեան նախապատրաստուած է. հետեւաբար վերջինին առած մեծ խոստումը պարտ է 500 մեքենային պաշտպանել։

Կը յուսանք որ երկու կողմերն ալ հիմնովին վճռել կ՚ուզէին քննելով միջնորդ կուսակցութեան պէտք եղած մեծին եւ ամէն ծախսին գործադրութեան հրապարակութեան, որք ոչ միայն ազգին օգտին համար ամբողջ յարգելով նաեւ արտասովոր պարագաներ կը գտնեն, այլեւ այս տեսակ գործադութեանց վրայէն ժողովրդեան փառաւոր թէրեւ կը վերցնեն։

Լէնի-Գաբու 2 յունի. 1872

... Տէր.

Համառօտակի յայտնած վերջին թուոյն մէջ քանի մը տողեր Լէնի-Գաբու Թաղ. խորհրդոյն կողմէն գրուած նամակի մը մէջ ժամանց յղուած անուն. հրաժարական անձնական միաբանութիւն մը ընել, այդ. մասնաւոր նամակին մէջ անուն առանձնութեանց մէջ ուրիշ անձնոտի մը ալ մի յայտնելով. կը փափաքիմ խնդրել ձեր արդար ընթերցողաց թէ պէտք է դիտել թէ համաձայն այդ նամակին մէջ ինչ եւ թէ այդ վերաբերեալ ժամանակ. Գործը հիմա աղբատութեան յանձնուելու վրայ է. եւ իբրեւ օրինապահ ամէն մէկ պարզել եւ կրակելու ու ինչ նամակ տալու պիտի հաւատարիմ մնայ որ. Այն ատեն Լէնի-Գաբու Թաղ. խորհուրդ ալ մեծ համբերութեամբ եւ միաբանութեամբ կ՚աշխատի եւ անդրադարձեալ թէ արդէն նոյն է։

Այս ատեն գործածած կը լսեմ Թաղ. խորհրդոյ անդամոց ընտրութեանց մէջ յայտնած եւ յաջողած ալ իրաւասէրներ ուսած ու կարծիքը թէ մեր թաղեցիներ հաւատարմութեան արժանաւորութեան մէջ վճռականութեանց համար մանաւանդ արդիւնաբերութիւն մը չեղաւ, եւ այս տեսակ գաւառը մի գնենք նաեւ, թէ հետեւաբար Թաղ. խորհուրդ մը ժողովրդեան անուամբ քանի մը մարդիկ իրենն ձգելով կ՚ուզեն ազատօրէն նենգել. Թող Թաղ. խորհուրդը կարծէ ինքզինքը այս նենգաւորութեան ազատ. բայց մեր ատենէն մի մէջ ոչինչ առնէ թէ պաշտպանելու օրէնքը մէջ կան ընդհանուր պատերազմութիւնը դրամ ձեռնհասութեան թիւը յարէ գործ վճռականութեան այս օրէնքով խափանութեան մը ենթակայ եւ որ ամէնևւ ։

Կը խնդրեմ ... Տէր, որ այս գրութիւնս ալ արժանի պատուոյ մէջ անել մը լուրջ կամբ հրատարակութեան։

Կոստանդին Քահանան.

Լէնի-Գաբու 2 յունի. 1872

... Տէր.

Կը խնդրեմ բարեհաճիք ներքոյ նշանակեալ յօդուածս մեր հայ թերթին մէջ հրատարակել։

« Վէճահանութեան կը ընդունել ի մէջ ազգային երեսփոխանական ժողովոյն մօտալուտ կազմութեան եւ ատեր համար դժուարութւնն ընդհանրապես մեծ յասած պատճառ է Լէնի-Գաբու Թաղ. խորհրդոյ հրաժարականը։ Այս եկեղեցական պարագան մեծ հրատարակելու եւ ամէն մը կրելու ազատութեան ժամանակ խօսքերն ոչ Գաղատիոյ, Պրուսա, Ռոդոսթօ Հայր եկեղեցի վերաբերեալ ազգային մէջ գործածած են արդէն եւ քանի մը ժողովոյն եւ ազատաբար պաշտպանեցին եւ այն երեսփոխանական մէջ բերեւ ոչ բրնց »

Կը կարծէք Թաղ. խորհրդոյ միայն որ իր վճռական գործունէութիւն իր յանձնառու ատեանին եւ խորհրդոյ ժողովեալ նոր խորհրդակցութեան մը մէջ կը ձեռն յանձնելը ընդհանուր ընթերցի մը մէջ պաշտօնը անդրադարձուց կրկին Թաղ. խորհուրդը եւ գինքը յանձնելով կը ստանէ իր դատաստանին մէջ կը պաշտպանէ, թէ իրենց անդրադարձեան անձինք ընտրէին երկու ատեն իրենց մէջ չէին առանձնանալ եւ Այդ. Վարչութեան ու Բօղոս չէին համաձայնել որ ընտրողական անձինք Թաղ. խորհուրդ մը կարծեն իմ խորհրդի փոխանակ ատենական ժողովներ հետեւցնելու, պէտք էր նորա համեմատ բաժնել բառական նշանակութեան, այսինքն թէ օրինականութեան համար ապահովել եւ ներկայացուցած ընթացքը մի ուղղուած է Թաղ. խորհուրդ անկախութիւն մի, գործ ըրած են տարբեր բառերով Թէրեւն եւ կարգադրել եկեղեցի, առանց եւ գործակցութեան հետեւանք ընելով եւ երկրորդը այս խորհուրդ հաստատեցի։

Առաջին կը հետեւցնեմ թէ ըրնու յետ չմերժել բաժանել եւ կը կրկնեմ անգամ մը եւս թէ Լէնի-Գաբու Թաղ. խորհուրդը ներկայական ընթացք մ՚ունեցաւ վճռականութեան գործադութեանց մէջ եւ նոյն այնքան համատա որ ալ ունէ է։

Պարզ վերջինեան նամակին մէջ Թէրեւն Լէնեմրի համար ընտրու գրուած վիճաբանական կոնդակները, կրկնեմ թէ ծանր պարագայի մը գայութեանց մէջն ասիկ ալ ենթակայ եղած ու անաստնան եղաւ Թաղ. խորհուրդը առանց իր փոփոխած է իմ իրական խորհրդոյ եւ վարժանութեան այս գործին մէջ. սրբեկանութեան իր աշխ է այդ ատենի թէ Թաղ. խորհրդոյ անդամները ընդդիմութեան մը գործել պատռած են. Յայսմ իր ատենադրեալ գիրենք ալ եկեղեցիկին մէջ բերել։ Առաջինն թէրեւն Լէնենիլի գիտեմ մը բնակ. Թէրեւն է. Վէնոր վերաբերեալ համեմատ կողմն 50 անձին գրութեան նամակ եւ Թաղականն համառօտ վարժարանի մէկ երկու արատաւոր պաշտօնեայ գիրքը ցուցուցի այս արդիւնքը Թաղ. խորհրդին, բայց նա ազատամտութեամբ անուանը կը մէկ անդամին փառաբանութեան ատենանիշն յանձնեցաւ եւ ուրեց նենգութիւնը մինչեւ մերին գործել եւ բերանելով ամեն հետեւութիւնը — թող վճռէ հիմա կարգաւորեալ գենք։

Ընդունեցէք ... Տէր, իմ խարին յարգանաց հաւաստիքն։

Գէորգ Մանուկեան

Տնտեսական Խորհրդոյ Տեղեկ.
(Շարունակութիւն տես Թիւ 1184)
ԱՌԱՋԻՆԸ ԵՐԵՔԻ

Առաջին Պատրիարքը Երուսաղէմի խնդրոյն լուծման համար Պատրիարքական Սինոդին հետ բրած խօհակցութիւնն ալ ասաց. «սա կարծիքն յայտնեց են թէ, այս խնդիրն պէտք է Առաջնորդութեան արտաքին թեանց համեմատ լուծելու մէջ ընդհանրապէս պաշտօնեն կը գիտէ, այնքան գոյն յանակ հրաժեշտ ... պահել օրէնքը հաւանութեան վարչութիւնը հաւանել. Թաղ. խորհրդականներն ընտրէ, ներկայն Պատ. եւ երեք ժողովքներն ու գտած պաշտօնէն ընդէ. ժողովքն կարգէ բաս Պատրիարքութեան. ասոր Առաջնորդական ընդհանուր մը ընտրէլ, այս եւ անոր նախագահութեան ամէն հարցիս եկեղեցւոյն վրայ եղած ամբաստանութեանց քննութեան կատարել. եթէ հարցախ եկեղեցւոյ սահմանէ իր առաջնորդական պաշտօնէն վրայ. սալու թէ ոչ առանց քննութեան բառ իր խոստման ներկայացման առանձնակի. ժողովը Պատճառապետութեան Երուսաղէմ մէջ գործադրել ատես. համար գործածէր տեղւոյ մը գիւղի առաջնորդութեան բնակութեան։

Գործադրէր անդի ընդունելութեան գոյոց. Բերայի թաղական Երուսաղէմ վարդապետաց յարգաց դատաւորաց, որն որ կանչուելով այս պաշտօնը ընդունեց, հետագրել գուներով համեմատութեան մը առնելով Երուսաղէմ վարդապետն պաշտօնէն համար, որ հետեւեալ կէտերէն կը բաղկանար. Առաջնորդութեան գործադրել եւ ժողովրդեան խնդիրներն ընել. առաջնորդական եթէ հարցը պաշտօնէն կատարելու եղիշակապար վրայ եղած բաներ մը կրօնական ամբաստանութիւններն քննել եւ տնօրինել։ Այս որոշման համեմատ հրաման մը պատրաստեցաւ Երուսաղէմ վարդապետներ մեղաւոր համար։

Երուսաղէմ վարդապետին պաշտօնին վերաբերեալ հրամանագիրն երբ, բայց ժողովը չուզեց հանգստանալ ամբոխեալ, որ Երուսաղէմեանց երկու կողմն շարունակեցաւ կրկնէ, որպէս զի վերջնական խոստացուած թէրեւն կը պատրաստէր։ Եւ ըրաւ ներկայացեալ վերջին թէ առանձնապէս թէ իր ընդհանրութեան համար, ասոր պատճառաւոր կրօնական արժանաւոր դատաւորաց ընդդիմը առաջնորդութեան։

Այս միջոցին Պօլսոյ գանուող Պետրոս Վարդապետը Բաղդասարեան, որով ընտրութեան կը պահանջէր իր վերադարձը պատշաճութեան, զոր իր հաւանութենէն վերջ ներկայեւ եւ իր պատին ու բաղձանաց ծառայութեամբը, անգամ մ՚ալ կրկին. Վարդապետ այս խնդիրը կուտ ձգելով արդէն ազատել Երուսաղէմեաց իրենց մասնաժողովոյն ընթերցման առաջնորդութեան, որուն համար համաձայնած ըլլալով լսած էր ուղղէն։

Երեւման եղանակաւոր բաղդատութիւ մը մասնաւոր կարծիքն, որով Պօլսոյ եւ կաթ Պետրոս վարդապետ վերստին Երուսաղէմ գործերուն համար իր խորհրդակցութիւն բրած խօսքերը յայտնելով, կը բազմէր թէ ինքը Երուսաղէմ գանուած միջոցին Պետրոս վարդապետ թէ՛ իրեն եւ թէ՛ վարչութեան պատուոյն դէմ մոլորած է եւ մինչեւ հիմա վարչութիւնը իրեն համար պահանջած չէ, եւ կը խնդրէր որ առանց կը գտայ անձնական ինքն ալ կը լսէ Պետրոս վարդապետն ՚ի Երուսաղէմ գործնակալութեան։

Միեւ կողմէ Երուսաղէմին նոր հեռագիր մը եւ իմաստալից հաղորդ մը եկած էր, որով կը ծանուցանէին որ երկու հակառակ կողմերը միաբանած են Առաջնորդական խնդիր մասին, եւ կը խնդրէին որ Պատրիարք Եպիսկոպոսը անդրադարձ Արհեստի վերջ պաշտօնէն, եւ այս Առաջնորդական Սինոդն ու Պատրիարքական Պաշտօնեայ մասնաժողով մէջ Առաջնորդ Սուրբ Յակոբայ վանքին Պատրիարքական պահէ Պօլսի արքեպիսկոպոս Եփրեմ վարդապետն Երուսաղէմ ժողովոյն Երուսաղէմ Հովհ.։

Այսպէս ժողովրդեան հաստատ կարծիքը այն համար կը պահանջէր, եւ Պատրիարքական պաշտօնէին սրբուութեան մը տաղանդ ներ կրկնել ինքն որ իր սեփականութեան պարագայից ժողովոյն համար ընդունեցան ակադեմիայ մի եւ խորհուրդ մը ունենալ վարժարաններ մ՚երկու նախագահ եւ նոյն ինքն խորհրդական պաշտօն ըմբռնէ ասելով։

Ժողովը յուսադրելով հետաքննի այս խնդիր պաշտօնական ստորագրութեամբ ու անդրադառնալու համար որպէս Երուսաղէմ երկու Մասնաժողովներն ալ հաւանելով, խնդրելով իրենց որ ընտրեալ նոր ուխտական ներկայացուցած նախագահ պատճառաւ, խոր ներկայ կարգադրեալ թէ Պետրոս Վարդապետին համար մինչեւ հրաման վարդապետութեան մը ապառումը։

Երկու Մասնաժողովներն ներկայացան այն Յ հոգիին որ երկու ամսագրութիւն գրած էին, հաղորդուելցին մէկին մէկին թէ ինչ ու իրաւունքներն յայտարարութեան տարապաւութեան գնելէ եւ պաշտօնեայ ժողովական ատենապետութեան գործ պատ. եւ։ Պատրիարքութեան թէ համաձայնելու համար միութեան կողմի մը յարմարն, առաջին ժողովական մերք վեհ բաղդաղեան ընտել որ մինչչեւ կոյս Արքեպիսկոպոսի խնդրոյն համար միայն պատասխանի գրեց եւ չէ թէ Պետրոս վարդապետը Երուսաղէմ վերադարձնելու համար։

Ժողովը ներկայանալ որ երկու Մասնաժողովները պատրաստ համաձայնած չեն մեքենային, եւ թէ մեր կողմէն Երեմիա եպիսկոպոս քննութիւն կը պահանջէ Պետրոս վարդապետին վրայ բրած բողոքներուն համար, Երուսաղէմ երկու կողմերն ալ յայտնեց որ Պետրոս վարդապետ առ այժմ Ս. Յակոբ երթալ մինչեւ որ իր վրայ եղած բողոքին քննութիւնը չըլլայ. Մանաւանդ յայտնեց որ Յաջորդ ժողովին համար գալու անձը առաջնորդական ընտրելի կրնայ ըլլալ։ Այս որոշման համաձայնեցան երկու կողմերն եւ վարչութեան յանձնեցին որ իրենց գործադրել տայ մը գրել Յաջորդութեան համար։ Այս որոշման համեմատ պաշտօնական ծանուցում մը հրատարակեց ժողովը։ Եւ առաջնորդն յառաջագոյն Երուսաղէմ վարդապետը երկու անգամ ըրած էր. Ս. Պատրիարքին միջոցաւ վճռել վարդապետին ապահովութեան հրամ պատրաստուեցաւ համար Ս. Զատիկէն առաջ ծանրօրէն ըսելով։ Իսկ երեւմամ եղանակաւորին ընդ դէմ Պետրոս վարդապետի առած բողոքներու քննութիւնը կրնա. ժողովն յանձնեց։

(Շարունակելի)

1872 յունի. 2 ի. Ունկարէ

... Խմբագիր.

Ստամբուլոյ յունաց Յ. յարգարժանի գրեր ի խնդրոյ Եւրոպ բարեգործական անձանց եւ ընդ պաշտպանութեամբ Անգլիացի գնդապետ Վ...ի գրուած որ կը յանձնէր. Բերայի Գաղղիական Թատրոնին մէջ արտաքոյ կարգի ներկայացում մը տալու համար բրած ուրախութեան պատճառաւ այն գիշերը Վէտիքը Թատրոնը զարդարած կայ։

Համեցէք ... Տէր, հրատարակել այն աղքատութեան մեր յատկութեան

թերթին մէջ եւ ընդունիլ կանխաւ իմ շնորհակալութիւններս Անձնուէր ծառայ

Ց. Վարդանեան

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

Ի ԲԷՐԱ

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ Ե. ՎԱՐԴՈՎԵԱՆԻ

1872 [illegible] 3

[illegible]

ՆԱԽԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

կատակերգութիւն յերկու արարս

[illegible]

կատակերգութիւն ’ի մի արար

[illegible]

[illegible]

Գաղղիական Թատրոնի սովորական գները.

ԱԶԴ

ՆԵՆԻ—ԳԱՓՈՒԻ ԱՂՋԱՆՑ ՆՈՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

[illegible] 11/23

[illegible] 25 [illegible]

[illegible]

Այսպէս [illegible] ամէն կէս օր.

[illegible]

[illegible] մէջ, նաեւ [illegible]

[illegible] սահմանելու կերպին նըկատմամբ.

[illegible]

[illegible] 45 [illegible] 52 [illegible]

[illegible] եւ կրթական ձեռնարկներ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
Վ Ր Ե Ժ
ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆՑ
Ե Ւ
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
ԴՐԱՄ 3 Է.

Այս հայերէն [illegible] եւ Մէկ թերթը 60 փարայ [illegible]

[illegible]

Գ. [illegible] եւ Գ. [illegible]

Ցէր եւ Հրատարակիչ

Բ. Ա. [illegible]

ԱՌԱԿՔ

ՍՕՂՈՄՈՆԻ ԻՄԱՍՏՆՈՅ

ԳԻՆՆ ԴԻՐՍ

[illegible]

ԳԱԲՐԻԷԼ ԷՖԷՆՏԻՈՒ ԱՅՎԱԶԵԱՆ

[illegible] Գաբրիէլ [illegible] Այվազեան [illegible]

մէջ, այս [illegible] է։

[illegible] Գաբրիէլ [illegible]

[illegible] 6 ֆրանք, [illegible] 7 ֆրանք 50 սանթիմ.

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

[illegible] 10 000 [illegible] ’ի Ցարի Շուքա.

[illegible] ’ի Ցարի Շուքա, [illegible]

3 յունվ. 1872.

’ի Պոլիս Ալաջաքահաբ.

[illegible] 1000 [illegible] 5ին [illegible] 6ին [illegible] ’ի Ցարի Շուքա.

[illegible] 68 [illegible]

[illegible] ’ի Ցարի Շուքա, [illegible]

30 դեկտեմբեր 1871

Ի Պոլիս Ալաջաքահաբ

[illegible] 1288 [illegible]

[illegible] ’ի 107 [illegible] ’ի Ցարի Շուքա, [illegible]

[illegible] ’ի Ցարի Շուքա, [illegible] 6ին [illegible] Ցարի Շուքայի [illegible]

29 դեկտ. 1871

Ի Պոլիս Ալաջաքահաբ

[illegible] 6 [illegible]

[illegible]

ԻԶՄԻՐ. [illegible]

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. [illegible]

ԱՏԱՓԱԶԱՐ. [illegible]

ՊՐՈՒՍԱ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ՄՈՒՇ. [illegible]

[illegible]

ՎԱՆ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. [illegible]

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Ի. ՊՕԼՍՈ ՉԷՆԻԼԻ ԽԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
4 ՅՈՒՆՎԱՐ
[illegible] 100 [illegible]

[illegible] 3 [illegible]		108½
[illegible]	»	23.70—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
4 ՅՈՒՆՎԱՐ

[illegible]	[illegible]	108.8
[illegible]	»	87 2
[illegible]	»	89.15
[illegible]	»	51.26
[illegible]	»	—
[illegible]	»	104.50
[illegible]	»	118.20

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 4 ՅՈՒՆՎԱՐ

ԱՐՄՏԻՔ

[illegible]	[illegible]	33	—37
»	[illegible]	34	—37
»	[illegible]	30	—33
	[illegible]	30	—33
	[illegible]	30	—33
[illegible]	[illegible]	30	—34
»	[illegible]	—	—
[illegible]		29	—34½
[illegible]		28	33

	[illegible]	30—32
» »	[illegible]	28—30
[illegible]		14½—15
»	[illegible]	»
[illegible]		45—45½
»	[illegible]	

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԲՈԲԱԿ ԶՕՐ

[illegible]	[illegible]	—
[illegible]		—
[illegible]		
[illegible]	»	
[illegible]	»	

ԲԱՄԲԱԿ — [illegible]

[illegible]	[illegible]	8.30
[illegible]	»	10 —
[illegible]	»	8½—
[illegible]	»	7—
[illegible]	»	7.30

ԲՐԻՆՁ

[illegible]	[illegible]	16—17
» [illegible]	»	9—
[illegible]	»	17—
» [illegible]	»	8½—9½
[illegible]	»	11½—
» [illegible]		— —
» [illegible]	»	— —
[illegible]	»	10 —
[illegible]	»	9 —10

ՄԱԶԻ

[illegible]	[illegible]	12—
[illegible]	»	10—
[illegible]	»	6—7

ՃԵՐՄԻ?

[illegible]	[illegible]	20—20½
» [illegible] »	»	19½—
[illegible]	»	— —
[illegible]	»	18½—19
[illegible]	»	17 —
[illegible]	»	16—17
[illegible]		16—17

ԹԻԶԻԿ

[illegible]	[illegible]	47 —48
[illegible]	»	—
[illegible]	»	—
[illegible]	»	—
[illegible]	»	—

ՆԱՒԻ ՄՈՐԹ

[illegible]	6½	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	7	»	»	»
[illegible]	»	»	»	»
[illegible]	7½	»	»	»
[illegible]	»	»	»	»

ՁԷԹ

[illegible]	[illegible]	6½—7½
[illegible]	»	7 —
[illegible]	»	10 —
[illegible]	»	7 —

[illegible]		9½	—10
[illegible]	[illegible]		—
[illegible]	»	245	—240
[illegible]	»	34	—36
[illegible]	»	4	—4½
[illegible]	[illegible]	42	—43
»	[illegible] »	40	—41
[illegible]	»	35	—
[illegible]		33	—42

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		[illegible]
[illegible] 100 [illegible]		1040—1050
» [illegible] »	»	
[illegible]	»	16 17
[illegible]	[illegible]	245—246
» [illegible]	»	—
» [illegible]		290—295
[illegible]	[illegible]	20 —22
» [illegible]	»	45 —70
[illegible] ([illegible])	[illegible]	1000—1015
[illegible] ([illegible])	[illegible]	10½—
[illegible] ([illegible]) [illegible]	»	135 —170
» » [illegible]	»	— —
[illegible] 100 [illegible]		70 —
[illegible]		61 —62
» [illegible]		100 —
» [illegible]		64 —66
[illegible]		—
[illegible] 100 [illegible]		45
[illegible]	[illegible]	13 —14
[illegible]		32 —36